15/01/2023

Ο Οικουμενικός Πατριάρχης εξήρε την προσφορά των Ιεροψαλτών της Πόλης

Πατριαρχεία / Οικουμενικό Πατριαρχείο

Η Α.Θ. Παναγιότης ο Οικουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαίος δέχθηκε, το Σάββατο, 14 Ιανουαρίου 2023, με αφορμή την είσοδο στο νέο έτος, τους Μουσικολογιωτάτους Ιεροψάλτες της Πόλεως, οι οποίοι παρεκάθησαν στο καθιερωμένο προς τιμήν τους γεύμα στην Πατριαρχική τράπεζα.

Ακολούθως, ο Παναγιώτατος, στην ομιλία που πραγματοποίησε στην Αίθουσα του Θρόνου, σημείωσε ότι στην Εκκλησία καλλιεργήθηκαν διάφορες μορφές τέχνης, μεταξύ των οποίων πολύ υψηλή θέση κατέχουν η εκκλησιαστική μουσική και η ψαλτική τέχνη, που *“αποτελούν και αυτές βαθυστόχαστον θεολογικήν γλώσσαν, διά της οποίας εκφράζεται με μοναδικόν τρόπον η αλήθεια της χριστιανικής ημών πίστεως”*

.

“Η Βασιλεύουσα είναι το λίκνον της καθ’ ημάς εκκλησιαστικής μουσικής. Εδώ εδημιουργήθη το υπέροχον Βυζαντινόν μέλος, εις την Πόλιν μας εκαλλιεργήθη και ανεπτύχθη, από εδώ διεδόθη εις τον λοιπόν ορθόδοξον κόσμον. Εις τα αναλόγια των ιερών ναών μας, με πρώτον τον Πάνσεπτον Πατριαρχικόν Ναόν του Αγίου Γεωργίου, ανεδείχθησαν τα μεγάλα αναστήματα της Βυζαντινής μουσικής και της Ψαλτικής. Εις την Πόλιν εισήχθη το 1814 η νέα μουσική γραφή, εισηγήσει και ενεργεία των τριών Διδασκάλων, Χρυσάνθου του εκ Μαδύτου, Γρηγορίου Πρωτοψάλτου και Χουρμουζίου Χαρτοφύλακος.”

Η Αγία του Χριστού Μεγάλη Εκκλησία διεφύλαξε μετ’ ενθέου ζήλου και πιστότητος την παράδοσιν του Βυζαντινού μέλους, θεωρούσα αυτό φωνήν εξ ουρανού, αναπόσπαστον και ζωτικόν στοιχείον της λειτουργικής ζωής. Οι ιεροψάλται είναι το στόμα του λαού του Θεού, και η τέχνη των υποτάσσεται και υπακούει εις τον κανόνα της πίστεως και το πνεύμα της θείας λατρείας. Δεν κυριαρχούν εδώ «ψυχολογικές προτεραιότητες», ούτε προέχει «η συγκινησιακή φόρτιση, η ενθουσιαστική ‘ανάταση’, η ευφραντική ‘μεταρσίωση’», όπως λέγει ο Εντιμολογιώτατος καθηγητής Χρήστος Γιανναράς (Ενάντια στη θρησκεία, σ. 30).

Ο μακαριστός π. Δοσίθεος Κανέλλος, εις το ωραίον βιβλίον του «Θέλω να πιώ όλο τον Βόσπορο», υποστηρίζει ότι, ενώ το Οικουμενικόν Πατριαρχείον ηνέχθη προσκαίρως την δυτικότροπον εικονογραφίαν, ουδέν αντίστοιχον συνέβη εις τον χώρον της παραδόσεως της εκκλησιαστικής μουσικής. Γράφει ο προσφάτως εκδημήσας π. Δοσίθεος: «Γι’ αυτήν υπήρχε Πατριαρχική (Κεντρική Εκκλησιαστική) Επιτροπή, η οποία επέβλεπε για το ποια μέλη πρέπει να ψάλλωνται και πως και ποια όχι, σε ποια έργα θα έμπαινε η Πατριαρχική Σφραγίς και σε ποια όχι». (Αναφέρομεν επίσης τας κατά καιρούς εκδοθείσας σχετικάς Πατριαρχικάς Εγκυκλίους). Συνεχίζει ο Δοσίθεος: «Η ακοή είναι ισχυροτέρα της οράσεως. Το μάτι εύκολα συνηθίζει, το αυτί όχι. Το στραβό και το αφιλόκαλον εύκολα παρορά̱ται, αλλά το παράφωνο, το φάλτσο, δεν ακούγεται με τίποτε» (σ. 143).”

Στη συνέχεια ο **Πατριάρχης** επεσήμανε:

“Γνωρίζομεν, προσφιλέστατα τέκνα, την αγάπην και τον σεβασμόν σας προς την καθ’ ημάς ψαλτικήν παράδοσιν. Τιμώμεν και εκτιμώμεν τον αγώνα σας διά να διασώσετε την τιμαλφεστάτην πατρώαν παρακαταθήκην και να πολλαπλασιάσετε το δοθέν υμίν τάλαντον. Χάρις εις την ιδικήν σας παρουσίαν και μαρτυρίαν παραμένει ζώσα και ζωοποιός η μουσική μας παράδοσις και το κρυστάλλινον και δωρικόν Πατριαρχικόν ύφος. Βεβαίως, αι σύγχρονοι περιστάσεις μας απασχολούν και μας προβληματίζουν. Όμως, το να θρηνώμεν διά τα «περασμένα μεγαλεία» δεν είναι λύσις. Είμεθα υπερήφανοι δι’ αυτά, διδασκόμεθα και εμπνεόμεθα από τον πατρογονικόν πλούτον, συνεχίζοντες με όλην μας την δύναμιν και με εμπιστοσύνην εις την πρόνοιαν του Θεού, του Δοτήρος παντός αγαθού, την διακονίαν μας, «ποτέ από το χρέος μη κινούντες».

Πέραν πάσης αμφιβολίας, η Βυζαντινή μουσική, το μεγαλειώδες αυτό στοιχείον του εκκλησιαστικού γεγονότος, ανήκει εις τα υψηλά δημιουργήματα της φωτισθείσης υπό του Αγίου Πνεύματος ανθρωπίνης διανοίας, ανεκτίμητος δωρεά της θείας φιλανθρωπίας. Η εκκλησιαστική μας μουσική είναι ουσιώδες συστατικόν της πνευματικής και πολιτισμικής ταυτότητός μας. Η ενασχόλησις με αυτήν δεν είναι στροφή προς το παρελθόν, αλλά προς τα όσια και τα ιερά του Γένους, προς την αείζωον εσωτάτην αλήθειαν της ιδιοπροσωπίας μας. Όσον μαθητεύομεν και υπακούομεν εις αυτήν, τόσον μας αποκαλύπτεται το βάθος της."

Ο Παναγιώτατος ευχήθηκε υπέρ αναπαύσεως όλων όσοι διακόνησαν τα αναλόγια στους Ναούς της Πόλεως και σε όλο τον κόσμο, και εξέφρασε την Πατριαρχική του ευαρέσκεια προς τους Πρωτοψάλτες του **Πανσέπτου Πατριαρχικού Ναού**, και συγκεκριμένα προς τον Άρχοντα Πρωτοψάλτη και τον Άρχοντα Λαμπαδάριο της Μ.τ.Χ.Ε. και του περί αυτούς Πατριαρχικούς χορούς, προς όλους τους **Ιεροψάλτες** που διακονούν σήμερα στους Ναούς της Πόλεως, που αγωνίζονται *"τον καλόν αγώνα της διασώσεως και καλλιεργείας της μουσικής και ψαλτικής μας παρακαταθήκης"*, καθώς και προς τον **Σύνδεσμο Μουσικοφίλων Πέραν** για την προσφορά του. Τους προέτρεψε δε να συνεχίσουν την συμβολή τους στην μύηση των νέων στη **Βυζαντινή Μουσική**, προσπάθεια, στην οποία, όπως τόνισε, έχουν τον Πατριάρχη αρωγό και συμπαραστάτη τους. Ευχήθηκε, τέλος, προς όλους και τις οικογένειές τους να έχουν ένα καλό και καρποφόρο νέο έτος.

Προηγουμένως, εκ μέρους του **Συνδέσμου Μουσικοφίλων Πέραν**, τον Παναγιώτατο προσφώνησε ο **Πρόεδρος του Δ.Σ. του, Πανοσιολ. Υπογραμματεύς της Αγίας και Ιεράς Συνόδου, Διάκ. κ. Βοσπόριος**, ο οποίος, μεταξύ άλλων, αναφέρθηκε εκτενώς στο επιτελούμενο έργο, καθώς και στις δραστηριότητες του Συνδέσμου κατά την παρελθούσα χρονιά.

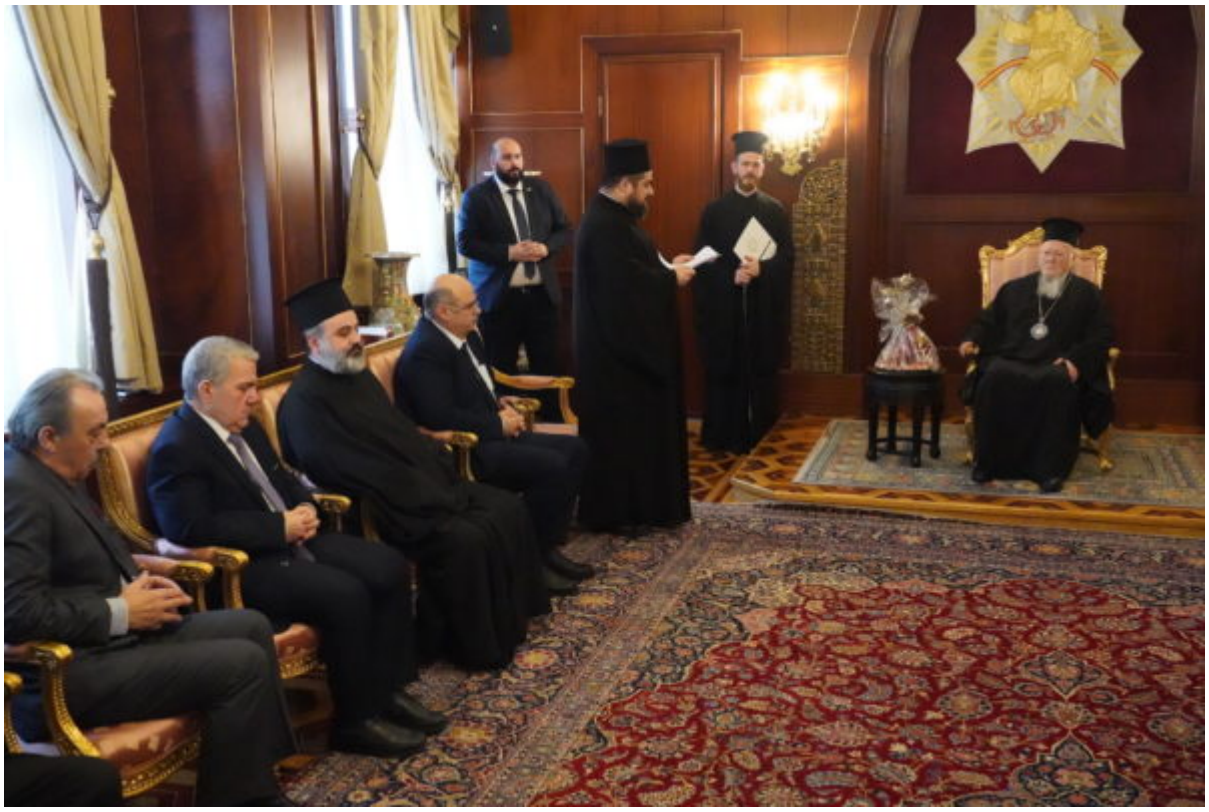

(Φωτογραφίες: Νίκος Παπαχρήστου / Οικουμενικό Πατριαρχείο)